

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Haber-Yorum

Orta Asya Ülkeleri İstişare Toplantısı - Bugünü ve Geleceği!

Haber:

Özbekistan Cumhurbaşkanı Şevket Mirziyoyev 9 Ağustos'ta Astana'da düzenlenen Orta Asya Devlet Başkanları 6. İstişare Toplantısına katıldı. Kazakistan Cumhurbaşkanı Kasım Cömert Tokayev'in ev sahipliğinde gerçekleştirilen törene, Kırgızistan Cumhurbaşkanı Sadır Caparov, Tacikistan Cumhurbaşkanı İmamali Rahman ve Türkmenistan Devlet Başkanı Serdar Berdimuhamedov katıldığı gibi aynı şekilde Azerbaycan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı İlham Aliyev ve BM Orta Asya Önleyici Diplomasi Bölge Merkezi (UNRCCA) Başkanı Kakha İmnadze de onur konukları olarak katıldılar. (Cumhurbaşkanlığı web sitesi, 9/8/2024)

Yorum:

Bu istişare toplantısının bazı açılardan önceki toplantılardan farklı olarak düzenlendiği söylenebilir. Zira daha önceki toplantılarda her ülke kendi endişelerini ve sorunlarını dile getirirken birlik ve bütünlük süreci geri planda kalıyordu. Ama bu kez birlik ve bütünlük meselesi ana konu olarak gündeme geldi. Örneğin Şevket Mirziyoyev ticaret, sanayi, lojistik, çevre ve enerji alanlarında iş birliğinin geliştirilmesi yönünde önerilerde bulundu. Kazakistan Cumhurbaşkanı Kasım Cömert Tokayev, "Bölgemizin geleceği... iç ve dış tüm zorluklara uygun yanıtların ortak arayışına bağlıdır... Orta Asya ülkeleri artık savunma alanında iş birliğini güçlendirecektir" dedi. Tacikistan Devlet Başkanı İmamali Rahman, "Dünyadaki hızlı değişimlerin mevcut koşulları ışığında, Orta Asya'nın geleceği konusunda ortak bir tutumun oluşturulmasına ihtiyaç var" dedi. Meseleye bugünkü uluslararası durum ve jeopolitik açıdan baktığımızda, bu açıklamaların Batı'nın, özellikle de Amerika'nın stratejik projelerine ve arzularına daha uygun olduğunu görüyoruz. Çünkü ABD, bölge ülkelerinin Rusya'ya olan bağımlılıklarını tek başlarına azaltmalarının zor olacağını farkındadır. Bu nedenle bu beş ülkeyi birleştirip Rus baskısına ve diğer çeşitli tehditlere karşı koyabilecek tek bir güç haline getirmeye, böylece Orta Asya ülkelerinin tutumlarını birleşik bir hale getirmeye, karşılıklı ekonomik ve sosyal iş birliğini güçlendirmeye ve Rusya'ya olan bağımlılığı en aza indirmeye çalışıyor. Ancak unutmamak gerekir ki Amerika bu yakınlaşma ve bütünleşmenin sadece kendi çıkarlarına hizmet edecek şekilde gerçekleşmesini istiyor. Bölge ülkelerinin ve halklarının birleşmesine şeriat açısından bakacak olursak, milliyetçilik veya vatancılıktan arınmış olması halinde bu kesinlikle iyi ve övgüye değer bir şeydir. Bu nedenle birliğin, Amerika gibi sömürgeci güçlerin istediği şekilde değil, tamamen İslami bir temelde olması gerekir. Ancak ne olursa olsun İslam, Müslüman halklar arasında her türlü birlik ve yakınlaşmayı teşvik eder ve destekler. Çünkü Allahu Teala şöyle buyurmuştur: **إِنَّ هَذِهِ أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَأَنَا رَبُّكُمْ فَاعْبُدُونِ** "İşte sizin bu ümmetiniz bir tek ümmettir. Ben de sizin Rabbinizim. Öyleyse bana ibadet edin." [Enbiya 92]

Burada bölge ülkelerinin ABD projeleri üzerinde birleşmesinin Orta Asya Müslümanlarının sorunlarına tam bir çözüm getirmeyeceğini, aksine önceden olduğu gibi az gelişmiş ve zayıf olarak kalacaklarını vurgulamak gerekir; çünkü mevcut sahte sınırlar onların arasını ayırmaya devam edecektir. Bu ise ABD'li yetkililerin bölgeye yaptıkları ziyaretlerde her zaman ulusal devletlerin egemenlik ve bağımsızlıklarını desteklediklerini vurgulamalarından ve sınırların güçlendirilmesi konusunu ele almayı asla unutmamalarından anlaşılabilir. Bu nedenle Amerika'nın gerçek anlamda güçlü bir Orta Asya'ya ihtiyacı yoktur; tam tersine Amerika, Rusya'ya karşı yanında duran ve sadece kendi çıkarlarına hizmet eden zayıf ve az gelişmiş ülkelere sahip olmak istiyor.

İstişare toplantısında ilişkilerin güçlendirilmesi hakkındaki konuşmaya gelince; bunun uygulanması büyük olasılıkla hâlâ zordur. Zira bu önerilerin gerçeğe dönüştürülebilmesi için çok önemli iki faktör gereklidir: Birincisi; Rusya'nın Ukrayna savaşı ile meşguliyetinin devam etmesi gerekir. İkincisi; bölge başkanlarının cesarete ve güçlü bir siyasi iradeye sahip olmaları gerekir. Ayrıca karşılıklı insani yardım sağlanması ve komşu ülke vatandaşlarının ülkede ikamet sürelerinin uzatılması da dahil olmak üzere bazı küçük çaplı eylemler de neredeyse bitmek üzeredir... Ancak bunlar büyük başarılar olarak adlandırılmaz; çünkü bunlar aslında muazzam fırsatlara sahip Orta Asya için çok küçük şeylerdir. Örneğin bölgede tek bir serbest ticaret sisteminin getirilmesinin çok büyük etkileri ve büyük faydaları olacaktır. Ancak gerçekte günümüzün bölgesel ticaret hacmi ve toplam ürün satışları hâlâ oldukça küçüktür. Ayrıca mevcut durumda bile limitlerin yok denecek kadar azalması ihtimali de mevcuttur. Şayet bu gerçekleşirse, rahatlamanın büyüklüğünü ve bölgedeki Müslümanlar açısından ne gibi olumlu sonuçların olacağını bir hayal edin. Evet, şu anda böylesine büyük fırsatların kapısı, hâlâ Rusya gibi düşman ve sömürgeci ülkeler tarafından kapatılmaktadır.

Özbekistan ve ona komşu olan Müslüman ülkeleri birleştirmek için güçlü ve doğru bir ideolojiye ihtiyaç vardır. Elbette bu da hak ve adalete dayalı İslam ideolojisi ve İslam akidesidir! Allah'ın büyük bir nimeti olan İslam'ın, birbirine yabancı olan birçok halkı kardeşler haline getirdiği bir sır değildir. Yine hiç şüphe yok ki bizzat İslam, İslam ümmetinin evlatları arasındaki bu sahte sınırları kaldırmaya muktedirdir. Bu nedenle şayet bölgedeki hükümet başkanları birlik iddialarında samimilerse, o zaman çözüm arayışı konusunda sömürgeci ülkelere başvurmayı bırakmaları, İslam'a yönelmeleri ve tüm işlerinde İslam'ı uygulamaları gerekir. İşte sadece o zaman bağımlılık, zafiyet ve geri kalmışlık bataklığından çıkacaklar, izzet, büyüklük ve kuvvet gerçekleşecek, ülkelerinin halkının sevgisini kazanacaklar ve onların dualarını alacaklardır. Tüm bunlardan daha önemlisi Allahu Teala'nın rızasına nail olacaklardır: **”وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ** **İyilik ve (Allah'ın yasaklarından) sakınma üzerinde yardımlaşın, günah ve düşmanlık üzerine yardımlaşmayın. Allah'tan korkun; çünkü Allah'ın cezası çetindir.”** [Maide 2]

**Hizb-ut Tahrir Merkezi Medya Ofisi İçin Yazan
İslam Ebu Halil - Özbekistan**